

Yeni Petrol Yasası

Elk. Müh. Salih Ertan
salih.ertan@emo.org.tr

"Uluslararası Petrol Lobisi bu defa tam onikiden vurdu. TPAO artık devler liginde korumasız bir cücecik. Yeni Ortadoğu "Karadeniz" elden gitti."

"Yeni Petrol Yasası", 6491 sayılı "Türk Petrol Kanunu" AKP milletvekillerinin lehte oylarıyla 30.06.2013 günü TBMM Genel Kurulunda onaylandı. 04.06.2013 günü Köşke yollanan 6491 "Noterlik" makamınca jet hızıyla onaylandıktan sonra, 11.06.2013 tarih ve 28674 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiş bulunuyor.

Yasanın nihai metni <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2013/06/20130611-5.htm> adresindeki sayfadan indirilebilir.

6491'in TBMM'de oylandığı tarihte Gezi parkı olaylarının patlak vermiş olması çok dikkat çekicidir. AKP Hükümeti ve bizzat Başbakan'ın sıra sürede "Taksim Direnişine" dönüşen olayları kasıtlı olarak kışkırtmasının ardında yatan başlıca nedenin, ülkemizin doğal kaynaklarını dış çıkar çevrelerine peşkeş çekmekten başka bir anlamı olmayan 6491 sayılı yasanın, kamuoyunun dikkatinden kaçırılması çabalarının bir parçası olabileceği kuşkusu uyanmaktadır.

Kısacası "Taksim Direnişini" tetikleyen, AKP İktidarı kaynaklı ve bizzat Başbakan tarafından yürütülen kışkırtmanın sanal, "Faiz Lobisinden" ziyade, gerçek "Petrol Lobisinin" marifeti olduğu yönünde güçlü işaretler bulunmaktadır.

AKP tarafından kaleme alınan ve onaylanan 6491 sayılı "Türk Petrol Kanunu" en ılımlı ifadesiyle, tam bir teslimiyet belgesidir.

Yasa metninde, devletin çıkarlarını temsil eden TPAO'nun adı dahi anılmamaktadır. Fiili işgal altındaki Irak'ta bile, halen kaleme alınan petrol yasa taslaklarında, devlet şirketi olan INOC'un, kağıt üzerinde de olsa, haklarının tanımlandığını bu arada belirte-

lim. Kısacası 6491, müstakbel Irak petrol yasası kadar olsun ulusal haklarımıza yer bırakmıyor.

Özelleştirilmesinin önu de açılan TPAO (2012'de 1,5 milyar Dolar ciro), örneğin Exxon (2012 yılında 464 milyar Dolar ciro!) ve Shell (484 milyar Dolar!) gibi dünyanın en büyük şirketleri ile rekabette eşitlenerek, bütün rekabetçi avantaj ve önceliklerinden yoksun hale getirilmiştir. 6491 etrafındaki tartışmaya esas olan soru şudur: Türkiye'nin petrol ve doğalgazı var mı? Evet, var. Türkiye'nin hidrokarbon kaynakları, dünyada bir çok uzmanca "Yeni Ortadoğu" olarak nitelendirilen Karadeniz'dedir.

US Geological Society'nin raporlarında, Doğu Karadeniz'de mevcut petrol rezervinin 10 milyar varil (!) dolayında olabileceği yer alıyor. "Oil and Gas Bulletin" dergisinin Mayıs 2008 tarihli sayısında, Turkish Daily News gazetesine dayandırılan bir haberde, TPAO'da görevli üst düzey yetkililerin de bu miktardaki bir rezervin varlığını doğruladığı belirtiliyor. Yeşilirmak ve Kızılırmak deltaları arasında kalan bölgedeki olası hidrokarbon rezervi (petrol – doğalgaz – gaz hidratları) bu miktarın da üzerindedir.

Burada alınmış bulunan yüksek çözünürlüklü kayıtlar, bu konuda çalışmalar yürüten üniversitelerimiz

ile TPAO'nun elinde bulunuyor.

Pekala, örneğin Exxon tarafından açılan Sinop-1 kuyusu ile BP tarafından Hopa önlerindeki arama sondajında bugüne kadar, acaba neden olumlu bir sonuç alınmamıştır. Anılan dev petrol şirketleri, bu sondajların maliyeti olan 100-150 milyon Dolar parayı bahşiş niyetine dağıtabilecek maddi güce sahip başrol oyuncularındır. "Petrol Lobisinin" güçlü oyuncularını olan dev enerji şirketleri, iki gelişmeyi beklemişlerdir:

1- TPAO'nun Karadeniz ve Akdeniz'deki (bir diğer hidrokarbon rezerv alanı) ruhsat sürelerinin sona ermesi (çoğunlukla 2014 yılı içerisinde),

2- 6491 sayılı yasanın yürürlüğe girmesi,

Yabancı enerji şirketleri ve bunlarla ilişkili dış mihrakların beklentisi, mevcut AKP Hükümeti tarafından, bugün için tam olarak karşılanmış bulunuyor. Yukarıdaki, ne kadar rezervimiz olabilir, sorusunun devamında bir başka soruyu dile getirelim:

6491'in yürürlüğe girmesiyle birlikte, Türkiye'nin kazanç ve kayıpları neler olacaktır? Geçtiğimiz yıllarda, özellikle Karadeniz'de yapılan sismik araştırma çalışmalarının sonucuna bakıldığında, yukarıdaki satırlarda da işaret edildiği üzere, ülkemizin bir

petrol ve doğalgaz denizi ile çevrili olduğuna dair güçlü bilimsel veriler mevcuttur. Bu verilerin dile getirdiği, altını çizdiği gerçek nedir?

Özellikle Karadeniz’de – ihtiyatlı bir ifade ile! - mevcut olabilecek hidrokarbon kaynakları sayesinde, günümüzde 60 milyar Doları bulan cari açığımızın büyük bölümünü oluşturan enerji ham maddesi dış alımına gerek kalmayacaktır. Fosil kökenli enerji ham maddesi dış alımından kaynaklanan ödemeler dengesi açığı tamamen kapatılacağı gibi, Türkiye bu alanda bir tedarikçi, bir dış satıcı konumuna da gelecektir. Kaba bir tahminle, yılda 60+ milyar Dolar hatta bunun üzerinde bir ekonomik kazanç söz konusudur; Daha doğrusu söz konusu idi! Bu ölçekte bir potansiyel kazanç, bir ihanet belgesi olan 6491 vasıtasıyla, “Petrol Lobisine” “al da ye!” dercesine peşkeş çekilmiş bulunuyor.

6491 sayılı yasayı kaleme alanların başlıca ilham/esin kaynağı, AB tarafından yayımlanarak Türkiye’ye dayatılmış bulunan 94/22/EC Buyruğudur (EU Directive). “AKP Hükümetince 2008 yılında yayımlanmış bulunan, “Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı” belgesi, TC Devletini bağlayıcı yükümlülükleri taahhüt altına almaktadır. Anılan buyruk, bu belgenin 183. Sayfasında, AKP tarafından 2009 yılında yerine getirilmesi öngörülen hükümler arasında yer alıyor. De-

mek oluyor ki, AKP’nin bu taahhüdü sadece dört yıl gecikme ile yerine gelmiş olmaktadır.

Ulusal Programın (müktesebat) 183. Sayfasında yer alan “Türkiye’de petrol ve doğal gaz arama ve üretim faaliyetlerinin düzenlenmesi, yönlendirilmesi, teşvik edilmesi, arama ve üretim için gerekli bilgi ve verilerin toplanması, değerlendirilmesi ve kullanıma sunulmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amaçlanmaktadır” ifadesi, “kes-yapıştır” tarzı otomatikman kabul edilecek bir taahhüt olamaz, olmamalıydı. 6491’in 1. Madde 2. Bendine bir göz atalım: “Bu Kanun; Türkiye’de petrol (Not:2. Madde’nin 1. Bendi (t) fıkrasında “petrol” sözcüğü petrol ve doğalgaz olarak tanımlanıyor) arama ve üretim faaliyetlerinin düzenlenmesi, yönlendirilmesi, teşvik edilmesi, denetlenmesi, arama ve üretim için gerekli bilgilerin ve verilerin toplanması, değerlendirilmesi ve kullanıma sunulmasına ilişkin usul ve esasları kapsar.” Kes-yapıştır yapılmış olduğu apaçık değil mi?

Kısacası, 6491, benimsenerek uygulamaya konulması Türkiye’nin düpedüz aleyhine olan bir AB Buyruğunun hayat geçirilmesinden başka bir şey değildir.

94/22/EC Buyruğunda, AB üyesi ülkelerde, hidrokarbon kaynaklarının aranması, bulunması ve bunların çıkarılması aşamalarında, devlet ayrıcalıklarının gözetmeyen, en geniş ölçekte bir rekabet ortamının

yaratılması gerektiği ifade edilmektedir. Görünen odur ki, Türkiye için AB üyeliği çok uzak, soyut bir vaatden ibarettir. Üstelik, dağılmanın eşliğine gelmiş AB’ye girme uğruna, 6491 gibi bir taviz ve teslimiyet belgesini yasalastırmanın anlamı nedir?

Kuzey Denizinde kendi hükümlerinde çıkardığı petrol ve doğalgaz gelirleriyle ihya olan Norveç, ısrarlı davetlere rağmen AB üyesi olmaya yanaşmıyor. Türkiye, AB’nin kapısı önünde neredeyse yalvar yakar bekleyip dururken, Norveç davete icabet etmiyor? Neden? Doğal kaynakları ve buradan sağladığı maddi zenginliği diğer üyelerle paylaşmayı çıkarlarına aykırı görüyor. Buna karşılık AKP iktidarı, “Ulusal Programın” kapsamındaki 33 fasılın görüşülmesi somut bir sonuca bağlanmadan (çoğunluğunun görüşmesi askıda veya henüz başlatılmamıştır), enerji gibi son derece yaşamsal bir konuda, bir teslimiyet belgesini yasalastırabiliyor.

Geçtiğimiz günlerde AB ülkelere, AKP’nin “Taksim Direnişi” sırasında kullandığı şiddete ilişkin eleştiriler yağdığı anımsanacaktır. TC Başbakanı bu eleştiriler karşısında diklenerek, Türkiye’nin henüz AB üyesi olmadığı ve dolayısıyla yöneltilen eleştirilerin yersiz ve haksız olduğu yolunda karşı çıkışı olmuştur. Bu açık bir tutarsızlık ifadesi olup tam ibretlidir.

Demek oluyor ki, AB üyesi olmayan Türkiye’nin mevcut hükümeti, kendisini, 402 sayfalık, neredeyse sayısız Buyruktan oluşan müktesebat ile TC yasalarını uyumlu kılmak zorunda sayıp, tam bir teslimiyet politikası izlerken, anti-demokratik uygulamalarına AB çevrelerinden eleştiri yöneltildiğinde, tam bir çelişki ifadesi olarak, tedirgin olmakta, kendini köşeye sıkışmış hissetmekte ve boşuna diklenmektedir. Gülünç bile değil... Ancak, acı ve düşündürücü!

Son söz: AKP İktidarı halkımızın, ülkemizin kiskançlıkla korunması gereken çıkarlarını korumuyor! 6491’in “götürdükleri” bu gerçeği açıkça ortaya koyuyor.

